

Učiteljski Tovariš

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Vsebina: Slava Prešérnu! — Vsi na krov! — Še je čas! — Dopisi. — Društveni vestnik. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva. — Listnica upravnštva.

Slava Prešérnu!

Dne 3. t. m. bo minulo sto let, kar se je porodil v Vrbi na Gorenjskem največji in najgenijalnejši slovenski pesnik dr. France Prešeren. Bil je sin priprostih kmetijskih staršev. Ko je bil malo odrasel, so ga poslali starši v Ribnico v šolo. Bil je vedno odličnjak. Še danes hranijo v Ribnici knjigo, v kateri je bil Prešeren zapisan med tistimi učenci, ki so bili zaradi pridnosti obdarovani. Že zgodaj je torej pokazal svojo bistro glavo. L. 1811. baje je prišel v Ljubljano v gimnazijo. Tu si je moral s poučevanjem po hišah služiti kruh, a samega sebe vendar ni zanemarjal. L. 1822. je šel na Dunaj pravoslovja se učiti. Po naključju je prišel za učitelja v Klinkovströmov zavod, kjer je poučeval nemškega pesnika Anastazija Grüna — Antona grofa Auersperga. Na Dunaju se je seznanil Prešeren s slavnim češkim literatom Čelohovskijem, kateri je napolnil Prešerna z idejo slovanstva. L. 1828. je postal Prešeren doktor

prava. Prišel je v Ljubljano, kjer je dobil cesarsko službo pri višjem denarnem uradu. Kmalo je zapustil to službo in je stopil v pisarno svojega prijatelja dr. Chrobata za konicipijenta. V tem času je stopil Prešeren prvič pred slovenski svet s svojimi pesmami in sicer 1830. l.

Leta 1847. se je preselil Prešeren v Kranj, kjer je otvoril svojo pisarno. Vse je poznalo in rado imelo priljubljenega gospoda doktorja. Posebno so ga pa ljubili otroci, zlasti ker se jim ni rad bližal s praznimi rokami.

Dne 8. svečana 1849. l. je končal dr. France Prešeren, z Bogom spravljen, svoje nemirno življenje ter se preselil v boljši svet. Dagarin, kranjski dekan, mu je bil spo-

vednik in tolažnik v zadnjih urah.

Prežalostno je slišati o njegovi literarni zapuščini, ker pripovedujejo, da so jo sežgali na dvorišču kranjskega župnišča!

Ko smo ga izgubili, takrat šele smo čutili

Slovenci, kaj nam je bil Prešeren. Njegov pogreb je bil veličasten, kakoršnega še ni imel noben Slovenec. Od vseh slovenskih strani so mu prišli izkazati zadnjo čast. L. 1852. so mu postavili slovenski rodoljubi na kranjskem pokopališču lep spomenik iz domačega mramorja z napisom:

Ena se Tebi je želja spolnila,
v zemlji domači da truplo leži.

Prešernovo življenje je bilo tiho, mirno in vsakdanje; vse njegovo bitje je bilo priprosto, národno, domače.

Kakor je razvidno iz njegovih pesem, je bil Prešeren pesnik v najvišjem pomenu te besede. Imel je mehko in občutljivo srce za srečo in gorje vesoljnega človeštva.

Prešernove poezije so mnogovrstne in različne. Od nežne pesmi, v koji pohlevno in boječe prosi ljubico prijaznega pogleda, do ostre zabavlje, ki zbada s svojim želom svojega nasprotnika. Prešernove pesmi se glasé časih, kakor žvrgoljenje škranjkovo, ki se veselo suče v jasnem, pomladanskem jutru, časih pa kakor pesem slavčeva, ki v tihi noči, samotno na grmu sedeč, globoko iz srca toži svoje bolečine.

Kakor je človeku pri srcu, take pesmi pa najdeš v Prešernu.

Prešeren sam je razdelil svoje poezije po vnanji obliki v: pesmi, balade in romance, različne poezije, gazele, sonete in lirično-epično pesem: «Krst pri Savici».

Pesmi je imenoval Prešeren tiste svoje poezije, katerim je dal tako notranjo in vnanjo obliko, da so pripravne za petje. Največ jih prepeva ljubezen.

V baladah in romancah prepeva Prešeren tudi ljubezen in sicer tako, da stavi v njih moško stanovitnost nad žensko.

Različne poezije je imenoval Prešeren tiste pesmi, katerih ni mogel po obliki uvrstiti drugam.

V gazelah se pesnik zopet obrača do svoje ljube. Po njegovih pesmih bo slovelo njeno ime na veke med narodi.

Cvet Prešernove poezije po mislih in po obliki so pa soneti. V njih se nam najbolj popolnoma razodeva njegov pevski duh. V njih je zajeto vse duševno življenje Prešernovo.

Pregledovali in premišljevali smo Prešerna kot človeka in pesnika. Videli smo, da je bilo življenje njegovo večinoma bridko in žalostno. Poezije njegove so pa po duhu in obliki tako dovršene, da ga ne imenujemo samo prvega in največjega slovenskega pesnika, ampak smemo ga tudi s ponosom postaviti med prve pesnike vseh národov. Slava Prešernovemu spominu!

Vsi na krov!

VII.

„Keiner ist wirklich und in Wahrheit ein Lehrer, dessen Interesse nicht von den Zuständen und Thätigkeiten auf dem politischen und socialen Gebiete gefesselt wird. — — —

Schande und Schmach über den Lehrer, wenn er sich an den grossen Angelegenheiten seiner Nation und den wichtigsten Angelegenheiten seines Heimatlandes nicht theiligt.

F. A. Diesterweg, Rhein, Bl. 1852.

Slovenski učitelji smo se pokazali letos prvič na političnem pozorišču. Do letos smo stali le v ozadju in mirno gledali, kako se je popenjal največji sovražnik prosvete in vsakega napredka vspricho naše malomarnosti in nebrivosti vedno više. Pa še danes, ko ima naš stan toliko bridkih izkušenj za sabo, jih je še mnogo med nami ki križemrok gledajo od daleč svoje tovariše-prvoboritelje, kako se bore na življenje in smrt, da bi priborili svojemu zaničevanemu stanu večji ugled in veljavo, ter boljšo in srečnejšo bodočnost. Ni dovolj, kdor trdi, da je napreden, svobodomiseln in zavzet za napredek, ampak dolžnost vsakega naprednega učitelja hodi, da resno in z navdušenjem poseže vmes, kadar se nudi prilika, priboriti našemu stanu boljšo bodočnost. In ta prelepa prilika se nam nudi posebno pri sedanjih državnozborskih volitvah. Torej, tovariši, ne bodite prehladnokrvni, kedar nam gre za življenje! Vsakdo stopi brez bojazni in trepetu, a previdno in taktno na krov ter stori vse, karkoli mogoče, da pridejo v našo državno zbornico možje, ki so z nami učitelji-trpini enih misli in enega prepričanja. Saj nam tega pošten človek ne more in ne sme zameriti. Trpljenja, muk in tlake smo siti do grla. Zadnji čas je torej, da se vzdramimo in pogumno zastavimo svojo moč pri sedanjih državnozborskih volitvah za kandidate narodno-napredne stranke, ki so zavzeti za novo šolo in napredno učiteljstvo, sicer bi nam veljale Diesterwegove besede, ki smo jih postavili kot „motto“ temu članku. Vsaka malobrižnost v tem oziru bi se utegnila hudo maščevati nad našim stanom! Zato, le vsi na krov!

O načinu, kako naj nastopa učiteljstvo v tem resnem in osodnem trenotku, smo pisali že parkrat pod zaglavjem: „Vsi na krov!“ Danes podajamo zopet nekaj migljajev, kako nastopaj učiteljstvo pred volitvami in ob času volitev samih. Te besede povzamemo iz vrle „Soče“ z dne 17. listopada, v kateri piše napreden učitelj pod zaglavjem: „Učiteljem-tovarišem“ tako-le:

Vse stranke se pripravljajo na volilni boj in vse kaže, da bode boj hud in srdit. Vsaka stranka se bode posluževala vsakovrstnih sredstev v dosego zmage. Tudi učiteljstvo poseže v ta boj. — V boj pojde učiteljstvo z vso silo, in sicer za šoli in učiteljstvu naklonjene kandidate. Učiteljstvo ne more apatično gledati, da se ga hoče zopet ukleniti v oni jarem, v kojem je nekdanj zdihovalo. Sedaj gre za šolo in za našo bodočnost v boj, in mi učitelji nikakor ne moremo od strani mirno gledati, kako naš hočejo zopet vpreči v suženjski jarem.

Klerikalni zmaj napreduje in nas hoče pogoltniti. On hoče požreti nas in našo, na svobodnih tleh slonečo

šolo. Naša sveta dolžnost je torej, da se temu upremo z vso silo, da klerikalnega zmaja strmoglavimo. Slavni nemški pedagog piše: „Der liebt sein Vaterland nicht, der ehrt seinen Stand nicht, der hier nicht Partei ergreift für die Schule, gegen ihre Feinde und gegen ihre falschen Freunde.“ Zadnje besede veljajo posebno Slomškarjem in Slomškaricam.

Učiteljstvo mora torej v boj. To je naša dolžnost, in ako posegnemo pravilno in agilno v boj, mora biti naša zmaga. Naši izvoljeni poslanci bodo potem prav gotovo delali na Dunaju za nas; govorili bodo, da se uresničuje naše želje in terjatve. Do sedaj se nam je pred volitvami mnogo obetal, a nič storilo. Pokažimo sedaj, da se ne damo več voditi za nos. Z nami se mora računati pred volitvami in po volitvah.

Do sedaj smo bili sluge. Bili smo prekrotki in potrpežljivi. Delali so z nami, kakor z — ovcami. Deloma smo bili temu sami krivi, ker smo bili nesložni, drug drugemu zavidljivi. To nam je škodilo in v socialnem obziru nas spravljalo ob kredit. Tako so nas smatrali kot podrejeno kasto. Zdramili smo se, da posegnemo v boj. Ta boj bode znamenit, ker tukaj gre za našo eksistenco.

Učiteljstvo naj se v volilnem boju organizuje. Vsak okraj osnuj svoj okrajni odbor ali komité. Učiteljska društva naj se sicer s tem ne pečajo, inace prekoračijo svoj delokrog. To je torej privatna stvar in se nam ne more prepovedati. Ti odbori naj bi imeli nalog, voditi in širiti med narodom agitacijo v prilog našim, šoli in učiteljstvu, prijaznim in naklonjenim kandidatom.

Ti odbori naj bodo med seboj v zvezi, da bode delovanje slonelo na enotni podlagi. V takem slučaju aktivno solidarično posežemo v boj.

Da nam pa naši nasprotniki ne morejo česa očitati zaradi te volilne agitacije, moramo si ohraniti mirno kri. S slepo strastjo ne smemo posegniti v boj; osebnosti pustimo na strani! Nepoštena sredstva naj nas ne vodijo v boju. Kar hočemo, naj bode poštena in pravična stvar, ki izključuje vsa slaba sredstva, ker naša stvar je jasna in dobra. Naša stanovska čast nam prepoveduje biti v vročem boju — priprostim. Naj nas na Goriškem, v Istri in na Štajerskem ne moti uspešna in neuspešna izvolitev volilnih mož tega ali onega kraja. Vsejedno ohranimo — mirno kri, ako se nas tudi, kakor navadno, napada, zasmehuje in žali. Takemu človeku skušajmo z ostrim orožjem priti do živega in to orožje so faktični dokazi nasprotnega. Pri vsej odločnosti ohranimo oblast nad sabo. Borimo se za pravično stvar z orožjem dostojnosti, pravice in poštenja! Tako orožje sicer ne pelje tako kmalu do zmage, ali s tem si pridobimo pozornost in spoštovanje, in tudi moralni uspehi poteptajo morebitne stvarne neuspehe.

Paziti moramo na to, da nam nasprotniki ne bodo očitali morebitno slabost. Nič ni v političnem boju tako škodljivo, nego to, ako se kdo — osmeši. — Nasprotniki nas opazujejo z Argusovimi očmi, da bi pri nas kaj iztaknili, kar bi jim služilo kot strupena sulica napram nam. Naša agitacija naj bode torej dobro premišljena in pripravljena moramo biti na vse mogoče ugovore. Nasprotnikom naj odgovarja navadno najspodobnejši, ki je, kadar potreba, hiter ali gotov (Nemec reče takemu „schlagfertig“). — Mefistofeles pravi: „Ta, ki pograbi v

pravem trenutku, je pravi mož“, in „ako si sami sebi zaupate, zaupajo vam tudi drugi“.

Torej v boj za pravico in resnico! — Boriti se hočemo za omiko in napredek naroda, za naša prava, a to ne v šoli, ampak zunaj šole. Zunaj šole hočemo politično delovati in zmaga mora biti naša.

V boj torej, zakaj svojega stanu in naroda ne ljubiš oni, ki se ne potegne za šolo proti njenim sovražnikom in proti njenim navideznim prijateljem! — Zatorej: „Vse učiteljstvo na krov!“

Še je čas!

S temi vrstami hočem svojim stanovskim tovarišem povedati nekaj resničnih. Volitve! Volitve! tako kličejo brez izjeme vsi listi. Tudi nas naj bi ta glas vzbudil. Več jih je, ki spé. Prišel bo dan volitve, in marsikteri izmed nas bode, ki ni storil ničesar za naše kandidate, osobito za V. kurijo, kjer kandiduje naš tovariš L. Jelenc.

Ali ne bode žalosten vsak, ali ga ne bode peklo v srce, če propade naš kandidat za par glasov manjšine? Ali se ne bode vsakemu pravemu učitelju stresla ušesna mrenica pri bučnem krohotu, ki se bo čul po vseh nam nasprotnih listih, če propademo? Slovenski učitelj! Toliko zaveden si, da veš kam pripadaš in kam te veže, da vstopiš. V bojne vrste! Tuintam se dobi kak tovariš, ki se apatično smeji, češ, čemu naj pripadam h kaki stranki, jaz raje živim z á-se. To je nesmisel! Kaj takega ne bode izpregovoril nobeden napreden učitelj. In če si tak čudak, povej vzrok, zakaj hočeš biti z á-se!

Če službuješ morda šele eno leto, gotovo vem, da si doživel kaj, kar Ti ni bilo prav. Bil si preziran, skušali so Te ponižati in če si hotel kako besedo izpregovoriti, so Ti zamašili usta. Stavil si morebiti predlog krajnemu šolskemu svetu, naj se naroči šola na „Zvonček“, „Popotnik“. Tvoj predlog je padel. G. župnik ga je s svojimi pomočniki vrgel pod mizo. Ogorčen si bil, do duše prepričan, da so storili krivico Tebi učitelju. Če bodeš še dalje neodločen, zgodilo se Ti bode še pogosto tako. Kot prost državljan si kdaj izpregovoril kakšno svobodno besedo, pokazal svoje prepričanje. Da tega ne smeš, to Ti odgovore nahujskani katoliški možje z obetom, da Te vržejo v vodo, ali Te kakšno poneumnjeno, tercijalno babše z burkljami v roki opsuje in obljubi, da Ti da kravo v pouk, namesto otroka. Kdo jih je nahujskal proti Tebi? Ali veš?!

Imaš svojo soprogo, katero gorko ljubiš. Župnik ji noče dati klopi v cerkvi, in ker ni prijetno stati ali klečati sredi cerkve na drevo, gre v zakristijo, kjer je dosti prostora; od tam pa jo zapodi kakor kakšno vlačugo šarmantni gospod župnik ali celo olikani kaplan.

Če greš Ti sam na kor ali kdo Tvojih znancev, vržejo Te doli, za vrata, da moraš stati med kmečkimi fanti.

Naročen si na kakšen list; če nisi na tistega kakor v farovžu, Te s prižnice sramote kot brezverca. Kakor ukažeš v šoli Ti šolarčkom, kaj naj bero, tako Ti hoče duhovnik kot otroku diktirati, kaj smeš brati, kaj pa ne.

Otročičke imaš, krave nimaš doma; otročki potrebujejo mleka za hrano. Iščeš ga po vsi vasi. Ne dobiš ga, ker ga ljudje sami porabijo. Zatečeš se v farovž, kjer ga imajo gotovo dosti. Tam ga ne dobiš, ker si liberallec in arogantna farovška kuharica Ti še morebiti

ubije lonec. Navadno smo učitelji pevci. Z velikim trudom napraviš pevski zbor. Nauči jih še tako lepe pesmi, farovski Ti razkrope pevce s silo, lažmi itd., če nisi pri-dejal po nepotrebnem ime „katoliški“. Če pa poješ s pevci „Škrjančka“ ali kaj takega, potem pa si zaklet z vsemi pevci, kateri so Ti še zvesti ostali.

Sploh ne smeš storiti ničesar, če nisi poprej poprašal in sicer ponižno poprosil za dovoljenje. Postavljajo Te povsodi za najbolj neumnega človeka v vasi. Vsak ključar, mežnar in podobni možje so več kot Ti. In to samo zato, da se Ti jemlje ugled.

Primi v roke nekatere časopise: Slov. List, Slovenec, Domoljub, Slovenski Gospodar in take bratce, v vsaki številki dobiš napad na učiteljstvo. „Lačna gospoda“, „pons asinorum“, „dobičkaželjni učitelji“, „v slepariji so gor' zrasli“ itd., to so navadni naslovi, s katerimi nas pitajo. Še Tvojo gmotno stran zavidajo. S prižnice si upajo pripostim ljudem razlagati, da ni pravično, ko dobi ljudski učitelj 600, 700, 800 gld. letne plače. Še tega „sijajnega“ zaslužka Ti ne privoščijo. Najgrje je pa še to, da Te še ob ta borni kruhek skušajo spraviti, ako ne plešeš po njihovi melodiji. Denuncirajo Te osebno, v listih; občinske odbore nahujskajo, da Te za vztrajno in mučno delo z vlogami na šolska oblastva preganjajo. Nerazsodne ženice izvabijo, da podpišejo okrožnice, v katerih se Tvoje težko delo obsoja. Povem Ti lahko še mnogo, cele knjige bi lahko napisal o sovraštvu klerikalcev proti našemu stanu. Upam pa, da Ti zadostuje to, ogorčen si in ne strinjaš se ž njimi. To veš tedaj dobro, kdo podpira taka dejanja, zato je Tvojo stanovska dolžnost, da se postaviš v bojno vrsto in vihtiš in vihtiš orožje proti našim klevetnikom. Dobro veš, kakšen namen imajo ta sredstva, zato bodi odločen proti njim. Če pa si še sedaj tako mrzel, da Ti tudi taka žareča dejanja ne razgrejejo srca, potem se ne čudi, da bodeš kdaj v nedeljo ob 10. uri v cerkovniški kijklji in s prižigalnikom v roki cincal po cerkvi. Takrat ne bodi hud, ko bodeš v soboto po šoli z metlo v roki krivil svoj hrbet med cerkvenimi klopmi in s cunjjo ali omelom v rokah otepal prah raz oltarje. In če bodeš v mrzli zimski noči, bingljajoč z zvončkom in svetilko v rokah, gazil sneg pred „gospodom“, bodeš sam kriv tega. Ne miluj se takrat, če bodeš imel na rokah žulje od zvonjenja. Do vsega tega se bodeš dokopal sam s svojo brezbriznostjo. Hudo Ti bode, a pomagati si ne bodeš mogel. Zdaj so še časi, da kaj storiš za boljšo bodočnost. In med temi stvarmi ki nam zagotavljajo boljšo bodočnost je tudi stvar poslanca. Deluj torej za nje, pridobi mnogo glasov in vesel bodeš z nami vred pravične zmage.

D o p i s i.

Kranjsko.

Iz Vipavske doline. (Volitve.) Gospod urednik! Veselilo bi me, ako bi sprejeli te vrstice v Vaš cenjeni list.*) Res, nič novega ne povedo, vendar pa je včasih dobro, da se kaka stvar večkrat poudarja, da se tako bolj utisne v spomin.

Namen pričujočih vrstic je, cenjene tovariše spodbuditi, da bi se ob predstojajočih volitvah vsi brez izjeme zavzeli za naše državnozborske kandidate. Pravim: naše,

zakaj so tudi kandidatje, ki ne le, da niso naši temveč so našim popolnoma nasprotni po mišljenju in dejanju ter nam silno nevarni.

Tovariši dragi! Doživeli smo jako važen trenotek. Se je li kedaj čulo, da bi bila katerakoli stranka ljudskega učitelja kandidovala za državni zbor? Na Kranjskem še učiteljstvo ni bilo nikdar toliko upoštevano, odkar se v Avstriji konstitucionalno vlada. Kedo pa je slovenskemu učiteljstvu pridobil veljavo, katero uživa dandanes? Seveda, največ učiteljstvo samo z vzglednim življenjem in točnim izpolnjevanjem svojih dolžnosti. Nemalo pa je pripomogla k ugledu slov. učiteljstva organizacija. Organizacija pa je osredotočena v dični „Zavezi učiteljskih društev“. Duša „Zavezi“ pa je njen predsednik g. Luka Jelenec.

Zato pravim, neodpustno bi se pregrešil vsak učitelj, kdor bi se ne potrudil z vso svojo močjo, pripomoči k volilni zmagi „Zavezinega“ predsednika L. Jelenca. V tej stvari ne sme biti v celej deželi brezbriznega učitelja. Mar hočemo s svojo nedelavnostjo javnosti dokazati, da nas je veliki trenotek našel — speče. Ne! in stokrat ne!

Dokažimo našim prijateljem, dokažimo našim sovragom in vsemu svetu, da stopa slovenski učitelj krepkih korakov na dan vkljub zaprekam, katere so se mu stavile in se mu še stavijo od strani njegovih vsemogočnih sovražnikov.

Torej vsi na volilno torišče, v boj za našega kandidata!

Z mirno, prepričevalno besedo, z dostojnim vedenjem delajmo za kandidata L. Jelenca. Pri tem pa naj nikdo ne pozabi, da je učitelj mladine, blažitelja narodnega mišljenja in čuta. Dragi tovariši! Pa ne le za kandidata V. kurije moramo delati, temveč zastaviti moramo vse svoje moči tudi za vse kandidate narodno-napredne stranke, zakaj le ta stranka je učiteljstvu resnično naklonjena. Le narodna napredna stranka resnično ceni naš trud, naše zasluge za probujanje naroda.

Razumnemu učiteljstvu bi bilo poniževalno dokazovati, da je nam edino narodna napredna stranka ne samo naklonjena, temveč ona je naša stranka. Zakaj li klerikalna stranka ni postavila kakega učitelja kandidatom za državnozborski mandat? Saj bi ji to ne povzročilo nikakih težkoč, zlasti še nasproti nam liberalnim učiteljem, ki smo po njih lastni izjavi prave ničle proti učiteljem v njihovih vrstah. Prava igrača bi jim bilo, izbrati primerne kandidata izmed malega števila — a vendar najboljših učiteljev na njih strani. Ali so klerikalni stranki le dotlej učitelji dobri, dokler jim v ponižnosti hrbte drže, da po njih razni koristolovci plezajo navzgor? Tudi vrjetno.

Zakaj, vprašam, ni klerikalna stranka izbrala kakega učitelja kandidatom? Zato ker nasprotna stranka ne smatra učitelja zmožnim, zastopati tako važno mesto kakor je ono državnega poslanca. Zato, ker je klerikalcem učitelj pač dober kot suženj kot „Stimmvieh“, nikdar pa ne ljub kot lastno misleč izobražen človek. Žele si pač minolih časov nazaj.

Klerikalna stranka ne le, da ni prepustila nobenemu učitelju državnozborskega mandata, temveč ona je postavila našemu kandidatu učitelju L. Jelencu nasproti najhujšega nasprotnika šole in učiteljstva — dr. Ivana Šusteršiča! To je največje žaljenje učiteljstva. Klerikalna stranka kandiduje onega Šusteršiča, kateri je v najodličnejši korporaciji države, v korporaciji, na katero so

*) Prav radi, le večkrat se oglasite!

obrnjene oči vseh davkoplačevalcev, zaklical učiteljstvu in šoli sovražne besede: „Sedanja šola je prokletstvo za ljudstvo“. Šola je torej prokletstvo ljudstvu, torej smo učitelji razširjevalci prokletstva med ljudstvom!

Torej učitelji razširjamo prokletstvo med ljudstvom, ko učimo nam izročeno mladino lepega vedenja, prokletstvo razširjamo, kedar učimo mladino, ljubiti in spoštovati roditelje in predpostavljene! Prokletstvo širimo, kadar mladini ucepljamo blage nauke v srce, brez katerih bi se največkrat, sama sebi prepuščena, pogrezala in slednjič pogreznila v mlakužo demoralizacije, ali kedar jo otimljemo pohujšanju! Razširjevalci prokletstva smo, kadar nam izročeno mladino učimo zgodovino ter ji iz iste slikamo plemenite značaje v izgled in posnemo, ko ji pravimo, da naj ji bode zgodovina vodnica v življenju! Razširjevalci prokletstva smo učitelji, kedar učimo mladino misliti trezno, preudarno in pravilno, ko jo učimo lepi materni jezik ne samo pravilno govoriti, ampak tudi ljubiti ga kot dragoceni zaklad! Da, ničvredneži smo, kedar učimo mladino spoznavati lepoto narave ter ji ob enem pripovedujemo, kako lep, kako brezmejno lep mora pač biti Oni, kateri jo je tako lepo, tako krasno ustvaril iz nič ter jo nam pripravil za bivališče. Pravi ničvredneži smo, ko učimo mladino ljubiti domovino, ko jo učimo posvetiti našej mili domovini vse moči! Pa dovolj bodi! Učitelji smo in ostanemo v očeh voditelja klerikalcev razširjevalci prokletstva, nemorale, sovraštva in Bog vedi kaj še — saj je šola, sedanja šola prokletstvo narodom.

Tovariši! Vsi smo sinovi eminentno verskega naroda. Popolnoma v narodovem duhu ravnamo, ako ljudstvo poučimo, kedo je dr. Iv. Šusteršič.

Povejmo narodu, da je to oni in isti Šusteršič, kateri se je drznil javno smešiti in poniževati samo svetó Trojico v tretji osebi trdeč, da mu sam svetí Duh navdaja bedarije, katere kvazi nerazsodnim poslušalcem. Učitelji povejmo to ljudstvu in naše verno slovensko ljudstvo se bo obrnilo z gnjevom od kandidata, kateremu niti najsvetejše ni toliko sveto, da bi je ne vlačil v javno politično vrvenje. Obrnilo pa se bode ljudstvo od tiste stranke, katera jim take kandidate usiljuje. Dragi tovariši! Takega kandidata nam je postavila nasprotna stranka.

Ni li to v posmeh vsemu učiteljstvu, zlasti pa še onim, kateri so ali iz kratkovidnosti, ali Bog znaj iz kakih namenov v njih stranki? Klerikalci jih hočejo na ta način do dobrega preskusiti, so jih le že popolnoma preslepili, ali so znabiti vendar še sposobni samostojnostanovsko misliti. Kje pod milim Bogom se še nahaja učitelj, ki bi se ne obrnil z gnjevom v srcu od stranke, katera si izvoli enega Šusteršiča za voditelja?

Ako bi se vendar še nahajal kak učitelj v taki stranki, mora jih Šusteršičeva kandidatura spametovati, ako pa kljubu temu ne izpregledajo — Bog bodi jim milostljiv, saj ne vedo kaj delajo. Učitelji jim, pomilovaje jih, odpuščamo.

K sklepu le še zakličem: Na delo! Čas je tu. Minuta zamujena ne vrne se nobena. Predsednik „Zaveze“, L. Jelenc bodi poslanec V. kurije. V to pomozi Bog!

Štajersko.

Poslano. Za gojitev telesnosti morate biti, g. Rešetar, pač neizmerno vneti, sicer bi ne pogrevali z nekako nevoščljivostjo tolikokrat onega mojega obeda, ki ga pri mariborskem škofu nikoli nisem! Pro-

sim, g. Rešetar, naznanite mi ime dotične osebe, od katere imate krivo poročilo o mojem obedu pri mariborskem škofu, da ji prilično v brk povem, da je govorila neresnico. Da, da, trditev sama še ni bila nikoli dokaz.

Kar se tiče ran, katere hoče g. Rešetar učit. telesu korenito izrezati, omenim naj samo to: Ako ne bode noben član učit. stanu povzročil našemu učit. telesu več in večjih ran, ako ne bode napravil našemu stanu več in večje sramote, kakor jaz s svojo odkritosrčno izjavo v Mariboru, s svojim občevanjem s treznomislečimi duhovniki ter z izdavanjem svoje „Zab. knjižnice“ — tedaj bo imel g. Rešetar kot „zdravnik“ raznih stanovskih bolezni pri učiteljih pač bore malo opravka.

Ker mi pri izdavanju „Zab. knj.“ očitata dobičkarijo, Vas, g. Rešetar, tem potem pozivam, da mi prijavite Svojo pravo addresso; prav rad Vam namreč dovolim, da pregledate moje račune o navedenem književnem podjetju in ves čisti dobiček je potem Vaša last. Čudno! Podjetje „Zaveze“, v kateri je združeno do 2000 čvrstih in zavednih glav, ni imelo do sedaj povoljnega gmotnega uspeha, in Vi se drznete, govoreč o skromnem književnem prizadevanju neznatne učiteljske osebe na deželi, govoriti o materijelnih uspehih in o dobičkariji! To je pač ironija, če ni kaj drugo.

Da se je „Zab. knj.“ na II. kat. shodu priporočila, za to pač jaz ne morem, ker se nisem v tem oziru nikjer priporočil, nikogar za podporo prosil, pač pa je pred nekoliko leti res neki duhovnik-veščak v jezikovju pregledal nekoliko mojih rokopisov, a to se mi ne zdi greh, zakaj če bi bilo to kaj napačnega, bi gotovo tudi urednik „Zvončka“ odklanjal sodelovanje duhovnikov pri tem listu, česar pa ne stori, ker najdemo med sotrudniki tega uzornega mlad. lista i duhovnike.

„Zab. knj.“ tiska „Kat. tiskarna“, ker mi je ista dovolila najugodnejše pogoje. No, in v tem oziru tudi nisem grešil, saj tiči v vsakem človeku, bodisi da je še tako idealnega prepričanja, nekaj egoizma.

H koncu še g. Rešetarju in vsem njegovim vnetim somišljenikom to-le v preudarek: Kakor pri drugih ljudeh, tako je tudi pri nas učiteljih nemogoče, spraviti vse pod en klobuk. Temperament, nadarjenost, zmožnost, razne stopnje omike in še marsikaj drugega povzroči tudi pri članih učit. stanu različne nazore. S tem nam je računati in vsakemu je dovoliti in pustiti prostost v njegovem mnenju, v njegovih nazorih. Oseb drugačnega mišljenja in drugačnih nazorov tudi nikoli ne napada in ne sramoti oni ki je mož odličnega značaja, plemenitega mišljenja ter povoljne politične zrelosti.

V Središču, dne 5. listopada 1900.

Antón Kosi.

Goriško.

Poročilo o redni seji c. k. okr. šol. sveta v Gorici, ki se je vršila dne 18. vinotoka 1900.

Predsednik proglasi sklepčnost, ter poroča o konkretnih zadevah, kar se vzame na znanje.

Prizna se IV. petletnina gg. Furlani Leopoldu, naduč. v Standrežu in Kazafura Antonu naduč. v Smartnem. II. petletnina gdč. Leban Karolini uč. v Kanalu ter I. gg. Srebrnič Francu uč. v Gabrijah in Vižintin Rudolfu uč. v Renčah.

Po verifikaciji volitvenega zapisnika dveh uč. zastopnikov v okr. šol. svet in stalnega odbora, se sklene,

predložiti istega dež. š. sv. v potrjenje. Prošnje za podpore se odstopijo s priporočilom pomnoženemu okr. šol. svetu.

Dovoli se, povrnitev preseljevalnih stroškov službeno premeščenim učiteljem.

Mesto g. Lešana, ki je bil pozvan za učitelja na c. k. pripravljalnico na Prosek, je imenovan za Ozeljan g. Urbančič Josip, začasni učitelj v Šempasu. Na njega mesto gđ. Fajgelj. Poučevanje na izpraznjenih mestih Tribuša, Lokovec in Zapotok se poveri tamošnjim č. g. vikarjem.

Učiteljico ž. r. d. Kocjančič Karlo se namesti za Kozano, Vipolže in Cerovo.

Biljanskega krajnega š. sv. prošnja za odpravo celodnevne pouka v I. in II. š. l. se odkloni.

Prošnja, frakcije Vitovlje, za ustanovitev nove šole, se predloži dež. š. sv.

Istra.

Sv. Matej. Nemoj se prepirati s nijednim brbljavcem, jer bi to bilo, kano da drva na oganj ložiš. Goni tovāra na most, on neće, ako ne pod most.

Sa protivne strani reći će se možda:

... „Al je sebe vidjeti
Uprav djelo krasno.“

Imajoč na umu to dvoje i videć, da se od same stvari sve što dalje sve to više bieži, a ne možda radi toga, jer nebi znao što odvratiti, sa vrlo ću se malo rieći osvrnuti na dopise iz Istre uvrštene u 32 broju „Uč. Tov.“. A ne samo radi toga, no i s razloga, što mi se slično pisanje-natezanje čini pre bedasto, te vidim u duhu gosp. urednika kako mršti čelo, što se od više zlorablja dobrotu i strpljivost njegovu. Napokon i z razloga, što vidim, da tjerajući lisicu, nikako ne mogu iztjerati vuka. Nateži ga amo, nateži ga tamo, neda se, pa neda iz svog skrovišta. Drži se ga, kao što se drži: „... kaša lonca, magla dolca, zec briega i lisica žieba.“

Tko je taj vujo?

Onaj dopisnik (ci) „Uč. Tovariša“ iz Istre, koji dignuo (li) toliku galamu proti našim narodnim svećenikom, proti našim zastupnikom, a sad mudro šuti (te).

Ne samo da nije (nisu) kadar jednom jedinom riečju odgovoriti na pojedine proti njegovom dopisu naperene dopise — no niti je (su) kadar faktima dokazati ono što je napisao.

Gdje su fakta, koja će ilustrirati, što je napisano u „Uč. Tovariša“ br. 2, str. 18?

Gdje i kada se je dogodilo, što je pisano u članku: „Može li učitelj ostati u školskoj sobi i za vrijeme vje-ronauka?“

Gdje i kada su naši ultra klerikalni zastupnici zakrivil, da nam plaće nisu povećane; da su učitelji podijeljeni u tri kategorije? Vidi 6 broj „Uč. Tovariša“ članak „Poboljšanje učiteljskih plaća“.

Gdje i kada su klerikalci spriečili, da nije moglo doći do sloge? Istog lista br. 9. I slična.

Pisanje takvo, jednoglasno odsudilo celokupno hrvatsko-slovensko učiteljstvo istarsko kano lažno i tendencijozno u br. 16. i 25. „Uč. Tovariša“.

Pa je li se našao tko, tko je to pobio?

Nitko, ni jednom riečju.

„No g. urednik, sedaj ste na jasnom, kako je v Istri“. Tako stoji pisano u 32. broju „Uč. Tov.“

Jest na „jasnom“ mora da bude. A tko mu je to razjasnio.

Jasno mu mora biti, da stanje istarsko, niti se iz daleka neda usporediti sa stanjem u Kranjskoj, u Goričkoj, u Štajerskoj, dapače sa nijednom krunovinom u Austriji bilo u kojem će se obziru.

A što mu još mora biti jasno?

Jasno mu mora biti, da pošto su ga dopisnici liepo nasamarili, sad ga puštaju na ciedilu. Tomu dokaz erpim iz zadnjeg dopisa iz Istre, gdje se veli: „i ono će mu valjda i odgovoriti.“

A gdje su dopisnici?

Gosp. uredniče potegnite je za „ušesa“. Zar se boje svietlosti božjeg dana?!

Gospodine uredniče dozvolom Vašom, ja ću rado uzeti pero u ruke i Vam u buduće, što će Vam jamačno ponajbolje razjasniti „razmere“ u Istri,*) tanko, po tanko opisati izbornu gibanje, a i uspjeh izbora, kod kojih će izbora 99% hrvatsko-slovenskog učiteljstva Istre, stojati čvrsto uz svoje čestite, požrtvovne i nesebične svećenike. Pohrliti će u boj kod predstojećih izbora ter birati muževe, koji će ga znati i htjeti pošteno zastupati u kolu ostalih zastupnika ove pole monarhije.

Učiteljstvo Istre neće se nikada pustiti zavesti, kako se je htjelo, dok stvari stoje kako danas, nazivlje li se je „klerikalci“ — „liberalci“ — „natražnjaci“ — „naprednjaci“ — „mračnjaci“ — „prirepine“ i što li ja znam kako.

Doura djela, bilo kog čovjeka,
To su djela drugovjeka.

Dapače prije nego li svršim, dužnost mi je izjaviti, da je na moju malenkost upravljena „Prošnja“ po mojem mnienju donekle preuranjena, jer prije svega moraju biti zastupnici proglašeni i čekati se mora da nam oni razviju svoj program. Ujedno dozivljem piscu u pamet: „V slogi je moć. Kaj bi bil on brez nje? Revček po noći in po dnevu; vedno eden, vedno sam“.

Zaključujem svesrdno pozdravljajuć kandidaturu gosp. L. Jelenca, našega vriednoga i vrlo glava predsjednika „Zaveze“. Izpunile se njegove i nas sviju želje! Bilo u horu!

Božo Eubrović.

Društveni vestnik.

Štajersko.

Videm. Sevnjsko-brežiško učiteljsko društvo ni moglo radi prepičle vdeležbe v dan 4. listopada zborovati, torej se vrši prihodnje zborovanje z istim vzporedom dne 8. grudna t. l. na Vidmu.

V prijetnej nadi, da nam Jupiter pluvius takrat ne bo več zgage delal, pričakuje mnogobrojne vdeležbe

odbor.

Osrednji odbor slovenskih spodnještajerskih učiteljskih društev je v svojem zborovanju dne 11. listopada v Celju sklenil osnovati „Zvezo spodnještajerskih slovenskih učiteljskih društev“. Pravila, katera sestavlja tov. Strmšek, se bodo svoj čas doposlala društvom v pretresovanje.

Vabilo. „Učit. društvo za celjski in laški okraj“ zboruje v soboto dne 8. grudna t. l. ob polu 11. uri do-

*) Prosimo; bomo dragevolje sprejeli; kakor Vašemu nasprotniku, tako bode tudi Vam naš list vedno na razpolago; vsakdo razkrij, pojasni in podpri svoje nazore, bodisi take ali take, javnost bo pa sodila, kdo ima prav. Zdi se nam pa vendar že danes, da ste nekoliko prezaupljivi in da se premalo naslanjate na lastno moć, na moć in vpliv učiteljstva. Takih misli, kakoršnih ste Vi danes, smo bili tudi mi še pred par leti na Kranjskem, tako so sodili do lanskega leta na Goriškem in do letos tudi na Štajerskem. Le verjemite nam, da Istri klerikalizem ne bo prizanesel, kakor hitro se bodo, jeli siliti v ospredje može svobodne in napredne misli.

Uredn.

poludne v okoliški deški šoli z naslednjim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Društvene stvari in nasveti. 3. Eventualno podavanje. 4. Iz šolske prakse. — K obilni udeležitvi vljudno vabi

Armin Gradišnik,
t. č. predsednik.

Književnost in umetnost.

Nove slovenske skladbe. „Glasbena Zora“, katero urejuje g. prof. Fr. Gerbič, prinaša v X. zvesku naslednje nove slovenske skladbe: „Nagrobica“, besede A. M. Slomšekove, uglasbil F. Ferjančič, „Srbska narodna“, besede Oton Zupančičeve, uglasbil Fr. Gerbič, „Oj sijaj, sijaj solnčice!“, v narodnem duhu zlžil in uglasbil Fr. Gerbič, „Ančka“, besede Jos. Stritarjeve, uglasbil Hr. Vogrič, „Moj očka ima konjčka dva“, naroden napev, za mešan zbor z bariton solom harmonizoval Lav. Pahor. Priporočamo „Glasbeno Zoro“, ki izhaja dne 16. vsakega meseca v Ljubljani. Cena listu je za pol leta 1 gld. 50 kr.

Vestnik.

Učiteljski konvikt v Ljubljani: G. Rudolf Piš, učitelj v Cerknici, 4 K.

Stoletnica. Dne 26. listopada t. l. je minulo sto let, kar je bil rojen slavni rodoljub in pedagog slovenski Anton Martin Slomšek. Natančen životopis njegov najdes v letošnjih knjigah družbe sv. Mohora. Slava Slomškovemu spominu!

Priporočena knjiga. C. kr. okrajni šolski nadzornik za goriški okraj, g. Fr. Finžger je priporočil z okrožnico Dimnikovo „Avstrijsko zgodovino za ljudske šole“ vsem šolam svojega okrožja. Tako sta storila tudi gg. nadzornika za sežanski in tolminski okraj, G. c. kr. okr. šolski nadzornik Fran Finžger, ki je priznan metodik in pedagog in kateri kot tak tudi natančno pozna potrebe in zahteve ljudske šole, se je o knjigi jako pohvalno izrazil. In taki močje so v prvi vrsti poklicani, soditi in ocenjevati knjige, ki so namenjene ljudski šoli in učiteljstvu. Prav lahko je mogoče, da se ta ali oni zgodovinar v zgodovini Kranjske ali Ljubljane ne strinja z vsemi letnicami, saj je znano, da se priznani zgodovinarji glede podatkov iz stare zgodovine zelo križajo.

C. kr. mestni šolski svet je v svoji zadnji redni seji na županov predlog soglasno sklenil, da se ima stoletnica rojstva Prešernovega na ljubljanskih slovenskih ljudskih šolah praznovati dne 3. grudna s primerno malo svečanostjo v dotičnih telovadnicah, pri kateri se bo učencem pomen dneva razjasnil ter deklamovale nekatere Prešernove pesmi. Po slavnosti bodo učenci imeli prosto. Tudi na nemških ljudskih šolah bode ta dan pouka prost in se bode učencem pomen tega praznika v šoli na kratko razložil.

Že 8 let učitelj. G. Kitek, znan naprednjak, ostavil je učiteljski stan ternadomestil svoj dosednji posel s službo pri južnej železnici. Kam plovemo?

Umrla je dne 29. listopada učiteljica g. Jos. Kronabetvogel v Toplicah pri Zagorju. N. v m. p.

Prošnja. Odbor „Slov. učitelj. društva v Ljubljani“ prosi, da mu slav. okrajna učiteljska društva v smislu društvenih pravil čimprej pošljejo letne doneske in imena članov.

Iz seje kranjskaga dež. šolskega sveta. Gospod dež. predsednik je predstavil novoimenovanega referenta za ekonomske in administrativne šolske zadeve, gosp. dež. vladnega svetnika viteza Kalteneggerja. Nato je prečital tajnik poročilo o zadnji seji in s kurentnim potom izvršenih vlogah. Poročilo se potrdi. Nadučitelj gospod Peter Gross v Zagorju je bil na lastno željo upokojen. Gosp. Val. Clemente kot pomožni učitelj

na večrazrednicah se potrdi. Gg. učitelja Iv. Jezeršek pri Sv. Križu in Iv. Pokorn v Horjulu sta imenovana nadučiteljema. Učitelj g. Iv. Grad v Planini je na lastno željo premeščen v Podrago pri Vipavi. Učiteljica gđ. Ivana Simončič v Dobravi je imenovana definitivno. Definitivna učiteljica gđ. Lud. Bukovic je na lastno željo iz St. Petrá pri Novem mestu premeščena v Postojno. Okr. šol. svet v Litiji se pooblašča, da nastavi na trirazrednici v Zatičini učiteljsko mesto provizorno. Na ljudski šoli v Dobropoljih se dovoli paralelka za I. razred in se nastavi učitelj. Seštrazredna dekliska šola v Ljubljani se razširi na osemrazrednico in se sistemizirati dve učiteljski mesti. Gimnazijskemu učitelju v Novem mestu gosp. Mihi Markiču se z naslovom profesorja prizna definitivnost.

Vprašanja za usposobljenostne izpite pred ljubljansko komisijo: A) Za meščanske šole, III. ske z nemškim učnim jezikom:

Iz pedagogike:

1.) Es ist der Begriff des Interesses analytisch zu entwickeln, zu definieren, einzuteilen und sind die vorzüglichsten Mittel zur Weckung desselben durch den Unterricht anzuführen; Geschichtliches.

2.) Concentrationen des Unterrichtes und Auftreten derselben in der Geschichte der Paedagogik.

Iz matematike:

$$1.) \sqrt[3]{\frac{x+3}{5x+2}} + \sqrt[3]{\frac{5x+2}{x+3}} = \frac{13}{6} \text{ mit Probe.}$$

2.) Es soll ein Gefäß, welches ein 1 hl fasst, in Form eines Kegelstutzes so angefertigt werden, dass die Seite des Kegelstutzes zur Grundfläche unter einem Winkel von 60° geneigt ist und mit dem Halbmesser 2:1 steht. Es sind die Halbmesser der Grundfläche, die Höhe und die Seite des Kegelstutzes in mm zu rechnen. Alle Längen sind im Gefäße zu denken.

Iz fizike:

1.) Stromstärkebestimmungen.
2.) Eine übersichtliche Darstellung der wichtigsten anorganischen Gifte.

Iz prostoročnega risanja:

Risanje enega ornamenta po modelu.

Iz lepomisja:

1.) Der Text: „Es bildet ein Talent sich in der Stille, sich ein Charakter in dem Strom der Welt“ (Göthe, Tasso), ist in den lehrplanmässigen in der Bürgerschule eingeführten Schriftarten niederzuschreiben.

2.) Die Grossbuchstaben der Lateinschrift, in denen die Flammenlinie vorkommt, sind in genetischer Folge anzuführen.

3.) Methodische Behandlung des Rond-Gross-M.

B) Iz francoščine:

L'école romantique en France et ses chefs.

C) Za ljudske šole:

Iz pedagogike a) (za nemški učni jezik):

1.) Beim Unterrichte haben Analysis und Synthesis in passender Weise mit einander abzuwechseln.

2.) Schülererziehung zur Reinlichkeit.

b) za slovenski učni jezik:

1.) Kako zbudiš in vzdržiš pozornost pri pouku?

2.) O genetičnem poučevanju.

Iz računstva:

1.) A kúpi 3 ha pšenice v klasju za 800 K. Pri žetvi potrebuje za tri dni 12 žanjic po 90 h na dan, za spraviljanje pšenice na dom plača 31 K in za mlattev potrebuje 6 mlatičev 8 dni po 150 K na dan. — Ako dobi vsega skupaj 60 hl zrnja in 75 q slame, katero prodá po 3 K; po čem mu pride 1 hl pšenice in koliko % ima dobička, ako prodá vso pšenico za 781 K 44 h?

2.) Telesnina kocke znaša 262.144 dm³; a) kolika je njena površina, b) kolika je površina kocki očrtane krogle?

3.) Kako se izračuni ploščina trikotnika? (Metodična obravnava). (Iste naloge nemški za nemški učni jezik).

Iz zgodovine:

Die Anschauungsmittel im Geschichtsunterrichte.

Iz prirodoписа:
 Petrolej (Metodična obravnava).
 Iz prirodoslovja:
 Zgoščevanje hlapov (Metodična obravnava). (Iste
 naloge nemški za nemški učni jezik).

Petričevi šolski zvezki so med dosedaj znanimi
 šolskimi zvezki najpraktičnejši, najboljši in najcenejši.
 Prosimo vse zavedno učiteljstvo, da upelje v svoji šoli
 le te zvezke in to tembolj, ker podpira g. Petrič iz iztržka
 prav izdatno tudi „učiteljski konvikt“. Cena papirju je
 zadnji čas zdatno poskočila — pri 100 kg za 12 do 15 K
 — a g. Petrič ni prav nič zvišal cene zvezkom ter ostal
 tudi navzlic temu pri stari kvaliteti papirja. Torej le
 svoji k svojim!

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 107

Kranjsko.

m. šol. sv. Na mestni deklški 8 razrednici je stalno popolniti dvojce
 na novo osnovanih učnih mest.

Prosilke za razpisani mesti naj svoje pravilno opremljene prošnje
 predpisanim potom vlagajo vsaj do 10. grudnia t. l. pri pod-
 pisanem c. kr. šolskem svetu. Zakasnele ali pa pomanjkljive prošnje
 se ne bodo vpoštevale.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani, dne 8. listopada 1900.

Št. 1102

o. šol. sv. Na štirirazredni Franc-Jozefovi šoli v Črnomlju raz-
 pisana je začasno nameščena učiteljska služba v stalno nameščenje.
 Prošnje vlagati je do 10. grudnia 1900 pri c. kr. okrajnem šolskem
 svetu v Črnomlju.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju, dne 17. listopada 1900.

Parma.

Na enorazrednici v Mavčičah se razpisuje služba učitelja-vo-
 ditelja z zakonitimi prejemki v stalno nameščenje.

Prošnje do 25. grudnia.

C. kr. okrajni šolski svet v Kranju, dne 23. listopada 1900.

Z. 950

Štajersko.

An der fünfklassigen Volksschule Hohenegg und an der vier-
 classigen Knabenschule in Trifail-Vode kommt je eine Lehrerstelle
 zur definitiven Besetzung.

Bewerber um eine dieser, mit den Bezügen nach der II. Orts-
 classe verbundenen Stellen wollen ihre gehörig instruirten Gesuche
 im vorgeschriebenen Dienstwege bis zum 28. Dezember 1900
 an den betreffenden Ortsschulrath senden.

Cilli, am 25. November 1900.

Listnica uredništva:

V Istro, na Štajersko, na Tolminsko, na Notranjsko: Pri-
 hodnjič!

Listnica upravnistva:

Predragi tovariši! Leto se nagiblje h koncu in prav bi bilo, da
 se poravnajo vsi računi. Zaveza žrtvovala je v tekočem letu mnogo,
 zato so tiskarniški računi prav jako narasli in nikakor jih ni mogoče
 poravnati iz pičlih dohodkov, ki kapljajo po pošti v „Tovariševo“ bla-
 gajno. Zares — tole kaplja, ko bi moralo kar teči! Kje
 ste vendar — vi zakasnelci? — Ne čakajte mi prihodnjega zboljšanja
 učiteljskih plač — predolgo znamo še čakati!

„Učiteljski Tovarish“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati
 samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovarisha“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Francišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani
 Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{8}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani
 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštne še 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Jožef Pance. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“.

Tiska Miličeva tiskarnica v Ljubljani.

Res nam gre trda, a vendarle tovariši: Vzdrževanje in podpiranje
 svojega stanovskega lista nam boji dolžnost!

Upam, da se odzovete temu vabilu kar najprej.

Na ovitkih prihodnje številke izkažem Vam Vaša vplačila, blago-
 govolute torej paziti na to!

Zdravstvujte!

Vaš

Črnagoj

Na Barji, 28. listopada 1900.

Brunetova „Selovadba“

priporočena od c. kr. dež. šolskega sveta,
 se dobi v tiskarni Ant. Klein & Comp. v
 Ljubljani in pri vseh knjigotržcih trdo ve-
 zana po 3 K, mehko vezana po 2 K 60 h,
 po pošti 20 h več.

V mojem založništvu je izšla Dimnikova:

Avstrijska zgodovina za ljudske šole.

Cena broširani knjigi 2 K, lično v platno vezani knjigi
 pa 2-60 K; po pošti 20 h več.

Hhratu priporočam p. i. učiteljstvu svojo bogato zalogo

šolskih zvezkov

šolskih potrebščin, raznovrstnega papirja itd.

S spoštovanjem

Jos. Petrič.

V zalogi R. Šeberjeve tiskarnice v
 Postojni je ravnokar izšel:

Ročni zapisnik

s koledarjem in z imenikom ljudskih šol
 in učiteljskega osebja na Kranjskem,
 Južno-Štajerskem in Primorskem

ter z osebnim staležem kranjskega ljudsko-šolskega
 učiteljstva

za šolsko leto 1900/1901. — VII. Letnik.

Sestavil Štefan Primožič, učitelj.

Cena: za 75 učen. K 1-40, za 100 učen. K 1-50, za
 125 učen. K 1-60, za 150 učen. K 1-70. Naročnikom
 šolskih tiskovin 40 vin. ceneje.

Ne zabite „Učiteljskega konvikta“!